

Колон а 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
Ядро 1 Социокултурни компетентности	Стандарт 3: Осмисля основните ценности на националната общност и ги открива в изучаваните произведения. Очаквани резултати: - познава специфични черти на българския свят - изгражда адекватни ценностни нагласи към българския свят - изгражда и утвърждава съзнание за национална принадлежност	Учениците трябва да: 1. Познават литературните образи на националното пространство и на националната история, изградени в изучаваните произведения. 2. Формират съзнание за национална принадлежност. 3. Осъзнават възможността за проблематизиране на образа на националното в литературата.	- национално пространство - национална принадлежност - национална общност - национални ценности - национален герой - исторически момент - историческо събитие	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да осмислят чрез общуването си с изучаваните литературни текстове образи и идеи, създаващи представа за националния свят. 2. Да коментират в прочетените произведения: - националните ценности като фактор за изграждане на национална идентичност; - възможността за проблематизиране на образа на националното.	В съпоставка с изученото по история да се открият връзките между историческо събитие и неговия литературен образ.
	Стандарт 4: Осъзнава основните принципи на общочовешката	Учениците трябва да: 1. Изградят представа за моралните норми и	- морални норми - устойчивост	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да	В съпоставка с изученото в

	<p>морална система. Доказва валидността им с примери от изучени произведения. Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осъзнава устойчивия характер на моралните норми - разбира социалното разслоение на обществото - осъзнава равноценността на природния и човешкия свят - разбира културната роля на твореца 	<p>да формират съзнание за тяхната устойчивост.</p> <p>2. Осмислят социалното разслоение на обществото и характеристиките на отделни социални групи.</p> <p>3. Осъзнават културната роля на твореца за утвърждаването на устойчивите морални норми.</p> <p>4. Разбират ролята на сътрудничеството между културите за единството на света.</p> <p>5. Формират съзнание за равноценността на природния и човешкия свят.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - социално разслоение - творец - природен свят - човешки свят 	<p>наблюдават и коментират различни прояви на отношение към моралните ценности и да заемат позиция спрямо тях.</p> <p>2. Да споделят и обосновават своите наблюдения и впечатления от социалните проблеми в обществото.</p> <p>3. Да коментират личните си впечатления от общуването с различните видове изкуства.</p> <p>4. Да обсъждат различни прояви на отношение между човека и природата.</p>	<p>КОО „Изкуства” да осмислят основни морални ценности. Във връзка с изученото по природни науки да откриват различни отношения между човека и природата.</p>
<p>Ядро 2</p> <p>Литературни компетентности</p>	<p>Стандарт 2:</p> <p>Разбира спецификата на фигурите и тропите на художествената реч и познава значенията на понятия като метафора и хипербола. Открива ги в изучавани текстове и коментира техния</p>	<p>Учениците трябва да:</p> <p>1. Придобият представа за спецификата на тропите и фигурите в художествената реч.</p> <p>2. Откриват тропите и фигурите в изучаваните текстове и да коментират смисъла и въздействието им</p>	<ul style="list-style-type: none"> - метафора - алегория - градация - реторичен въпрос - реторично възклицание - реторичн 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да анализират тропите и фигурите в художествената реч и да определят въздействието им във връзка със смисъла и емоционалното</p>	<p>В съпоставка с изученото по музика да осмислят ролята на ритъма, тоналността и т. н. за организ</p>

	смисъл и въздействие във връзка с цялата творба. Разбира значението на стиховата организация. Очаквани резултати: - осъзнава същността и художествената функция на тропите и фигурите	във връзка с цялостното внушение на художествения текст.	о обръщени е	въздействие на изучавания текст. 2. Да съпоставят стиховата организация на изучаваните художествени текстове.	ацията и въздействието на творбите.
	Стандарт 3: Познава основните принципи на художествената композиция и значението на понятието сюжет. Осмисля ролята на епизодите в разгръщането на действието. Очаквани резултати: - разбира значението на понятието художествена композиция - осъзнава ролята на композицията за изграждане на текста като единно цяло	Учениците трябва да: 1. Придобият знания за основните принципи на художествена композиция. 2. Да разбират функциите на епизодите и връзките между тях за изграждането на повествователен художествен текст. 3. Да отчитат ролята на композицията за цялостното смислово внушение на художествения текст.	- композиция - пейзаж - художествен детайл	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да съпоставят текстове с различна композиционна организация. 2. Да декомпозират текстове и да коментират промените, които настъпват по отношение на смисъла и въздействието. 3. Да определят ролята на епизода за цялостното въздействие на текста.	В съпоставителен план да се разглеждат композиционни модели в музиката, изобразителното изкуство и литературата.
	Стандарт 4: Разбира комуникативната структура на художествената	Учениците трябва да придобият знания за комуникативния модел на жанра и	- фантазно - реално - лирически	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да	В съпоставка с изученото по

	<p>творба и обяснява връзките между нейните участници. Познава основни принципи в жанровата система на литературата и разбира понятията: басня, разказ, лирическо стихотворение, роман. Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава значението на понятията: басня, разказ, лирическо стихотворение, роман - разпознава жанровите особености на изучаваните текстове - осмисля връзките между човека и света, изградени в различни художествени текстове <p>I. Световете на човека 1. Човекът, жизнената реалност и изкуството „Косачи” – Елин Пелин „Братчетата на Гаврош” – Хр. Смирненски</p>	<p>умения да идентифицират функционирането и спецификите на художествената образност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - време и пространство; - изобразен свят и герои; - функциониране на изказването в различни комуникативни ситуации. <p>1. 1. Да откриват и коментират разликите между фантастичните и реалистичните изображения в художествения свят и мястото на човека в тях. 1.2. Да разграничават</p>	<p>о стихотворение</p> <ul style="list-style-type: none"> - басня - разказ - роман 	<p>разпознават жанровите белези на изучаваните произведения.</p> <p>2. Да коментират художествените текстове с оглед на заложения в тях комуникативен модел.</p> <p>3. Да разсъждават върху характера и ролята на героите и особеностите на изображения свят.</p> <p>4. Да коментират спецификата на представите за време и пространство в изучаваните текстове.</p>	<p>музика и изобразително изкуство да се осъзнава функционирането на различни и художествени жанрове .</p>
--	--	---	---	--	--

	<p>„Художник” – В. Ханчев</p> <p>2. Човекът и другите</p> <p>„Серафим” – Й. Йовков</p> <p>Из „Малкият принц” (част XXI) – Екзюпери</p> <p>„Гълъбът и мравката” – Лафонтен</p>	<p>митологично-фолклорните и литературните версии на фантастичното.</p> <p>1.3. Да осъзнават и коментират естетическия характер на изкуството и неговата роля в човешкото битие.</p> <p>1.4. Да идентифицират литературнохудожествените образи на изкуствата в изучаваните текстове.</p> <p>2.1. Да откриват и осъзнават хуманистичното послание на текстовете.</p> <p>2.2. Да задълбочават и обогатяват способността си да различават и коментират етическата и естетическата сфера.</p> <p>2.3. Да задълбочават способността си към емпатия – уважение към всичко природно и човешко едновременно.</p> <p>2.4. Да свързват вече изградените представи за човешките</p>			
--	---	--	--	--	--

	<p>общности и техните ценности с проблемите и значимостта на индивидуалния избор.</p> <p>1. Да осмислят понятието за национална принадлежност в контекста на принадлежността към други общности. 2. Да откриват и коментират специфичните черти на българския свят в изучаваните текстове.</p> <p>3. Да изграждат адекватни ценностни нагласи към българския свят.</p> <p>4. Да осъзнават националните ценности като фактор за изграждане на личностните ценности.</p> <p>5. Да съпоставят различни национални ценностни системи.</p>				
	<p>II. Образи на българския човек в националния свят</p> <p>Из „История славянобългарска” („О, неразумни...”) – П. Хилендарски</p> <p>„Къде си, вярна ти любов народна?” – Д. Чинтулов</p> <p>„Вятър ечи, Балкан стене” – Д. Чинтулов</p> <p>„Хубава си, моя горо” – Л. Каравелов</p> <p>„Хайдути” – Хр. Ботев</p> <p>Из „Под игото” („Радина вълнения”) – Ив. Вазов</p> <p>„Отечество любезно” – Ив. Вазов</p>				
Ядро 3	Стандарт 1:	Учениците трябва:	- автор - творба - читател	На учениците трябва да се даде възможност:	Да прилагат изученото в часовете по
Социокултурна и литературна	Осъзнава ролята на автора като създател на изобразената в произведението действителност.	1. Да осмислят връзката автор – творба. 2. Да разбират създаването на художествената		1. Да осъзнаят ролята на автора в	

компетентност: общуване с художествената творба	Трайно свързва името на автора със заглавията на неговите творби. Притежава мотивирани индивидуални читателски предпочитания. Умее самостоятелно да подбира четива и да използва популярни информационни източници за книжовната продукция. Очаквани резултати: - може да назове произведенията на изучените автори - обосновава читателските си предпочитания, като използва познанията си за сюжет, герой, начин на разказване и пр.	творба като творчески акт. 3. Да познават различните видове творчество – анонимно и авторско.		създаването на текста. 2. Да създават кратки художествени текстове. 3. Да разговарят за изучавани или самостоятелно четени творби, като споделят читателските си впечатления.	литература при създаване на илюстрации в часовете по изобразително изкуство. Да осъзнават ролята на автора в създаването от него образен свят.
	Стандарт 4: Описва особеностите на художествения свят, създаван от творбата (историческа епоха, обществена и нравствена проблематика, основни конфликти, бит, характерни герои, авторски внушения за	Учениците трябва: 1. Да разпознават белезите на историческата епоха в художествения свят на творбата. 2. Да определят функциите на героите и начините за изграждане на образите във връзка със смисловото внушение на	- литературен герой - похвати за изграждане на герой на прозаически художествен текст: - портретна характери	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да откриват конфликтите в изучавани и самостоятелно четени произведения. 2. Да откриват белезите на различни исторически епохи,	В съпоставка с изученото по история да откриват основните белези на различните

	<p>разрешаване на различни хуманитарни проблеми). Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - различава характерните белези на историческата епоха, изобразена в произведението - разпознава основни нравствени проблеми и ги коментира-разпознава основния конфликт и коментира функциите му - познава характеристиките и функциите на героите в жанрово различни художествени произведения 	<p>текста.</p> <p>3. Да определят основния конфликт и моментите в неговото развитие.</p>	<p>стика;</p> <ul style="list-style-type: none"> - косвена характеристика; - речева характеристика; - характеристика чрез постъпки и действия. 	<p>изобразени в произведенията на словесното изкуство, и да ги съпоставят с тези на съвременността.</p> <p>3. Да характеризират литературните герои и да заемат оценъчна позиция спрямо тях.</p>	<p>исторически епохи.</p>
<p>Ядро 4</p> <p>Социокултурна и литературна компетентност:</p> <p>създаване на изказвания и писмени текстове</p>	<p>Стандарт 3:</p> <p>Владее основните опорни точки в структурата на изказването (въведение, представяне на основния проблем, аргументация, представяне на главните моменти в съдържанието, изводи и заключителни обобщения). При изготвяне на</p>	<p>Учениците трябва да развиват познанията си за композиционните части на устно изказване и на писмен текст и за тяхната функция за формиране на цялостния смисъл:</p> <ul style="list-style-type: none"> - начало/въведение - аргументативна част - край/заключение 	<ul style="list-style-type: none"> - аргумент - аргументативна част 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да анализират устни изказвания и писмени текстове с оглед на смисъла и структурата им. 2. Да аргументират определена 	<p>Уменията за композиране на изказване и текст са функционални в работата по всички останали учебни предмет</p>

ве	самостоятелни изказвания разработва план и събира информация по темата от различни източници. Очаквани резултати: - умее да организира изложението си във връзка с определен проблем - осъзнава ролята на аргументацията при защитаване на определена позиция			позиция. 3. Да изграждат начална стратегия за бъдещо изказване или писмен текст чрез създаване на план. 4. Да създават изказвания с определено комуникативно намерение и да проверяват дали са постигнали комуникативните си цели.	и.
	Стандарт 4: Владее структурата на следните учебни жанрове: сбит преразказ, подборен преразказ. Очаквани резултати: - развива уменията си за разказване на случки (действителни и въображаеми) - развива умения за характеризиране на литературен герой - умее да предава съдържание на по-обемен текст - умее да създава	Учениците трябва: 1. Да развият уменията си за разказване и информирание. 2. Да развиват умения за предаване на съдържанието на избрани фрагменти от текста, които са във връзка с формулираната тема на подборен преразказ. 3. Да развиват умения за редуцирано, но достоверно предаване на сюжетната основа на (част от) текст при сбит преразказ. 4. Да развиват умения за	- сбит преразказ - подборен преразказ	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да анализират предвиден за преразказване текст с цел откриване на основните моменти в неговото съдържание и отделяне на главното от второстепенното. 2. Да анализират използвани от автора изразни средства и да коментират възможността	Уменията за информиране, описване и разсъждаване са функционални в работата по всички останали учебни предмети.

	<p>сбит и подборен преразказ - разсъждава по въпрос, свързан с житейски проблем според интересите си - отговаря на въпрос, свързан с проблемите на изучаваните художествени произведения</p>	<p>характеристика на литературен герой във връзка с персонажната система в творбата. 5. Да развиват уменията си за разсъждаване чрез: - отговор на въпрос, свързан с житейски проблем; - отговор на въпрос, свързан с темите и проблемите в изучаваните художествени произведения.</p>		<p>за тяхното прилагане при при преразказа. 3. Да съставят план на преразказ и съчинение. 4. Да формулират аргументи в защита на определена позиция. 5. Да коментират допуснати типични грешки в ученически писмени текстове и да редактират собствените си писмени работи.</p>	
--	--	---	--	--	--